

Statsministeren (*Poul Hartling*):

Det forslag, som vi har til første behandling, vedrører fundamentale samfundsfunktioner. Det beskæftiger sig med formerne for folketingets og regeringens arbejde og dette arbejdes indhold. Det drejer sig især om, hvordan vi sikrer lovgivningsarbejdet de bedst mulige vilkår, og hvordan vi får arbejdsresultaterne bragt til befolkningens kundskab på en måde, så de kan forstås og ses i den større sammenhæng.

Det er problemer, som længe har indtaget en fremtrædende plads i den offentlige debat. Vi er alle optaget af, både hvordan vi kan forbedre beslutningsgrundlaget for den overordnede styring af samfundet, og hvordan vi kan gøre denne styring vedkommende og forståelig for befolkningen.

På denne baggrund må det naturligvis vække interesse, når der foreslås iværksat et udredningsarbejde om disse forhold. Der er taget et initiativ, det bør hilses velkommen, men jeg er bange for, at initiativet er for ambitiøst. Det er, ligesom man vil det hele på én gang. Af bemærkningerne til forslaget ses, at man vil pålægge udvalget et væld af arbejdsopgaver, og det siges endda, at der kun er redegjort for nogle af de forhold, der må medtages, når der skal tages stilling til mulige forandringer af de bestående arbejdsformer.

En række af de ændringer, som foreslås eller antydes, er tilmed af en sådan karakter, at de kræver principielle overvejelser af indgående art vedrørende centrale dele af vort politisk-administrative system. Et løseligt skøn over antallet af medlemmer ud fra de retningslinjer om udvalgets sammensætning, som er nævnt i forslaget, fører til den antagelse, at det vil overstige i hvert fald den første snes, og det er næppe helt realistisk at gå ud fra, at udvalget på denne baggrund også vil kunne honorere et krav om at være hurtigt arbejdende.

Jeg siger ikke med disse ord, at tingene absolut skal forblive, som de er. Det er muligt, at vi ikke tilstrækkeligt har udnyttet de fordele for tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet, som oprettelsen af de stående udvalg skulle kunne indebære. Det kan også godt være, at det, som det hedder i bemærkningerne til forslaget, er „i høj grad diskutabelt“, om centraladministrationen alene skal kunne rådgive folketinget via ministre-

ne. Men en ændring i så henseende kan ikke iværksættes alene ud fra betragtninger om, hvad der er hensigtsmæssigt for folketingets arbejde. Det må også overvejes, om den fundamentale ændring af systemet, som en sådan nydannelse på længere sigt vil blive, principielt og politisk er ønskelig, og om den ud fra forfatningsretlige overvejelser er acceptabel. Alene dette spørgsmål kunne beskæftige et hurtigt arbejdende udvalg i en rum tid.

I vor iver for at forbedre det værktøj, vi skal bruge i hverdagen, må vi ikke glemme at overveje konsekvenserne af vore reformønsker. Vi skal også ville konsekvenserne. De må ikke komme ind ad en bagdør.

Forslaget kan naturligvis anvendes som udgangspunkt for nærmere udvalgsdrøftelser, og regeringen er parat til at deltage i drøftelserne, hvis udvalget måtte ønske det, men de problemer, forslaget handler om, skal efter regeringens opfattelse nok gribes an på en anden måde end gennem en vedtagelse af netop det foreliggende forslag. Jeg vil anbefale, at man koncentrerer overvejelserne om nogle få af de rejste spørgsmål og tager stilling til, om det så er nødvendigt at nedsætte et eller flere udvalg til at behandle dem, eller om opgaverne kan løses på en anden måde.

Spørgsmålet om ændringen af den praktiske arbejdsgang i folketinget må i første række være folketingets eget anliggende, og jeg forstår, at et arbejde allerede er i gang. Skal jeg herudover fremhæve et par spørgsmål, som forekommer mig væsentligst i hele denne problematik, må det dels være det, man kunne kalde den tværgående planlægning, dels den såkaldte kommunikationskløft.

Et embedsmandsudvalg arbejder, som jeg tidligere har haft lejlighed til i en spørgsmålsbesvarelse at nævne det her i tinget, bl. a. med at finde frem til en hensigtsmæssig måde at iværksætte et tværgående planlægningsarbejde på. Det er et uhyre kompliceret spørgsmål, og vi kunne måske undgå en del overflødig dobbeltarbejde, hvis man i første omgang i det udvalg, som man her i folketinget vil lade behandle dette forslag, lod disse problemer ligge, indtil regeringen på grundlag af det igangværende udredningsarbejde kunne fremlægge et materiale.

Det andet væsentlige spørgsmål, jeg vil